I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS N:o 1622/2006/EY, tehty 24 päivänä lokakuuta 2006, Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2007–2019

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 151 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon [1],

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä [2],

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1419/1999/EY [3] säädettiin Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa koskevasta yhteisön toiminnasta vuosina 2005–2019.

(2) Euroopan kulttuurikaupunki -tapahtumasta vuoteen 2004 mennessä saaduista tuloksista tehty tutkimus osoitti, että tapahtumalla oli myönteinen vaikutus, kun tarkastellaan tapahtuman saamaa huomiota tiedotusvälineissä, kulttuurin ja matkailun kehittymistä sekä sitä, että kaupunkien asukkaat ovat havainneet, kuinka tärkeää valinnan kohdistuminen heidän kaupunkiinsa oli; toimintaa on kuitenkin edelleen kehitettävä etenkin koskien sen pitkän aikavälin vaikutusta asianomaisen kaupungin ja alueen kulttuuripoliittiseen kehitykseen.

(3) Antamalla kaupunkien ottaa mukaan niitä ympäröivä alue, saaret mukaan lukien, voidaan tavoittaa entistä laajempi yleisö ja tehostaa tapahtuman vaikutusta.

(4) Tapahtumien sidosryhmät ovat korostaneet ongelmia, jotka liittyvät päätöksessä N:o 1419/1999/EY säädettyyn valintamenettelyyn, ja suositelleet ehdotusten seurantaa, erityisesti niiden eurooppalaisen ulottuvuuden vahvistamiseksi, kilpailun edistämistä ja valintalautakunnan aseman määrittelemistä uudelleen.

(5) Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman merkitys ja vaikutukset edellyttävät yhdistetyn valintamenettelyn luomista, jolloin sekä kansallinen että Euroopan taso voi osallistua valintaan, sekä tehokkaan seurannan ja kuulemisen käyttöönottoa kansallisen ulottuvuuden sisällyttämiseksi mukaan sekä eurooppalaisen ulottuvuuden vahvistamiseksi.

(6) Tapahtuman valmisteluvaihe on ratkaisevan tärkeä toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

(7) Toiminnan eurooppalaisen lisäarvon takaamiseksi tarvitaan nimeämisen jälkeinen seurantavaihe, jonka aikana toisaalta seurataan kulttuuriohjelmalle määriteltyjen perusteiden täyttymistä ja toisaalta annetaan asiantuntevaa ohjausta ja apua.

(8) Olisi muodostettava kuudesta kansallisen tason ja seitsemästä eurooppalaisesta asiantuntijasta koostuva lautakunta; 13-jäsenisen asiantuntijalautakunnan kokonaisuudessaan ("valintalautakunta") olisi valvottava valintavaihetta kaupungin nimeämiseen asti; ainoastaan lautakunnan seitsemän eurooppalaisen asiantuntijan ("seuranta- ja neuvoa-antava lautakunta") olisi valvottava seurantaprosessia ja ohjattava Euroopan kulttuuripääkaupunkeja seurantavaiheesta tapahtuman alkuun saakka.

(9) Sekä hakijakaupunkien että jo nimettyjen kaupunkien tukemiseksi ja avustamiseksi olisi perustettava komission jatkuvasti ylläpitämä ja säännöllisesti päivittämä Internet-sivusto aiheesta "Euroopan kulttuuripääkaupungit" (haku, valinta, toteuttaminen ja linkit).

(10) On tärkeää edistää hyvien käytäntöjen levittämistä, etenkin toiminnan eurooppalaisen lisäarvon takaamiseksi. Siksi Euroopan entisten virallisten kulttuuripääkaupunkien verkostoja olisi kannustettava toimimaan rakentavasti kokemustensa sekä parhaiden käytäntöjen jakamiseksi tulevien Euroopan kulttuuripääkaupunkien kanssa erityisesti valmisteluvaiheessa tapahtuvan vaihdon avulla.

---

[1] EUVL C 115, 16.5.2006, s. 56.

[2] Euroopan parlamentin lausunto, annettu 5. huhtikuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston päätös, tehty 25. syyskuuta 2006.

[3] EYVL L 166, 1.7.1999, s. 1. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä N:o 649/2005/EY (EUVL L 117, 4.5.2005, s. 20).

(11) On tärkeää tunnustaa ohjelmat, jotka ovat laadukkaita toiminnalle asetettujen tavoitteiden ja perusteiden sekä erityisesti eurooppalaisen lisäarvon kannalta, ja myöntää niille tunnustukseksi rahapalkinto.

(12) Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman kestävän vaikutuksen takaamiseksi on toivottavaa käyttää aloitetta ja sen myötä muodostettavia rakenteita ja voimavaroja perustana asianomaisten kaupunkien kestävälle kulttuurialan kehitysstrategialle.

(13) Euroopan kulttuurikuukauden [1] tai vastaavan aloitteen toteuttamista olisi pohdittava, jotta kolmansien maiden olisi mahdollista päästä osallisiksi eurooppalaisista kulttuurialoitteista.

(14) Tässä päätöksessä säädetty nimeämisprosessi edellyttää kuuden vuoden täytäntöönpanokautta; tällaista kuuden vuoden kautta ei voida taata vuosina 2011 ja 2012, sillä tämä päätös tulee voimaan vuonna 2007. Mainittujen vuosien osalta vahvistetaan tämän vuoksi nimeämisprosessi.

(15) Selkeyden vuoksi päätös N:o 1419/1999/EY olisi kumottava ja korvattava tällä päätöksellä,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tarkoitus

Perustetaan yhteisön toiminta ”Euroopan kulttuuripääkaupunki”, jotta voidaan tuoda esiin Euroopan eri kulttuurien rikkautta ja monimuotoisuutta sekä niiden yhteisiä piirteitä ja samalla edistää Euroopan kansalaisten keskinäistä ymmärtämystä.

2 artikla

Toimintaan osallistuminen

1. Jäsenvaltioiden ja Euroopan unioniin joulukuun 31 päivän 2006 jälkeen liittyvien maiden kaupungeilla on oikeus tulla nimetyksi Euroopan kulttuuripääkaupungiksi yhden vuoden ajaksi liitteen mukaisessa järjestyksessä.

2. Nimeäminen koskee kerrallaan yhtä kaupunkia kussakin niistä jäsenvaltioista, jotka mainitaan liitteessä olevassa luettelossa.

Luettelossa esitettyä aikajärjestystä voidaan muuttaa kyseisten jäsenvaltioiden välisellä sopimuksella.

[1] Neuvostossa 18 päivänä toukokuuta 1990 kokoontuneiden kulttuuriministerien päätelmät Euroopan kulttuuripääkaupungin nimeämisehdoista ja Euroopan kulttuurikuukaudesta (EYVL C 162, 3.7.1990, s. 1).

3 artikla

Hakemukset

1. Jokaiseen hakemukseen on sisällyttävä kulttuuriohjelma, jolla on eurooppalainen ulottuvuus ja joka perustuu pääasiallisesti kulttuuriyhteistyöhön perustamissopimuksen 151 artiklassa määrättyjen tavoitteiden ja toimien mukaisesti.

2. Tapahtuman kulttuuriohjelma on suunniteltava nimenomaan Euroopan kulttuuripääkaupunki -vuotta varten, ja sen tulee korostaa eurooppalaista lisäarvoa 4 artiklassa säädettyjen perusteiden mukaisesti.

3. Ohjelman on oltava yhdenmukainen asianomaisen jäsenvaltion kansallisen kulttuuristrategian ja -politiikan kanssa tai alueellisten kulttuuristrategioiden kanssa, mikäli näitä sovelletaan jäsenvaltioiden institutionaalisten puitteiden vuoksi, kuitenkin sillä ehdolla, ettei kyseisen strategian tai politiikan tavoitteena ole rajoittaa tämän päätöksen perusteella Euroopan kulttuuripääkaupungiksi ehdolle hyväksyttävien kaupunkien määrää.

4. Ohjelman kesto on yksi vuosi. Nimetyt kaupungit voivat asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa valita lyhyemmän ohjelmakauden.

5. Samalle vuodelle nimettyjen kaupunkien ohjelmien välille on luotava yhteys.

6. Kaupungit voivat sisällyttää ohjelmiinsa niitä ympäröiviä alueita.

4 artikla

Kulttuuriohjelman perusteet

Kulttuuriohjelman on vastattava seuraavia perusteita, jotka jakautuvat kahteen luokkaan: ”eurooppalainen ulottuvuus” ja ”kaupunki ja kansalaiset”:

1) ”Eurooppalaisen ulottuvuuden” osalta ohjelman on:

a) tuettava yhteistyötä asianomaisen jäsenvaltion ja muiden jäsenvaltioiden kulttuurialan toimijoiden, taiteilijoiden ja kaupunkien kanssa millä tahansa kulttuurin alalla;

b) korostettava kulttuurisen monimuotoisuuden rikkautta Euroopassa;

c) tuotava esiin Euroopan kulttuureiden yhteisiä piirteitä.

2) ”Kaupunki ja kansalaiset” -perusteen osalta ohjelman on:

a) edistettävä kaupungissa ja sen ympäristössä asuvien kansalaisten osallistumista ja herätettävä heidän sekä muiden maiden kansalaisten mielenkiinto;

b) oltava kestävä ja kiinteä osa kaupungin pitkäaikaista kulttuurista ja sosiaalista kehitystä.

5 artikla

Hakumenettely

1. Kyseisten jäsenvaltioiden on julkaistava hakemuspyyntö viimeistään kuusi vuotta ennen tapahtuman suunniteltua alkua.

Nämä hakemuspyynnöt suunnataan kulttuuripääkaupungiksi haluaville ehdokaskaupungeille, ja niissä on mainittava 4 artiklassa esitetyt perusteet sekä komission Internet-sivustolla annetut ohjeet.

Määräaika hakemuksen jättämiselle on asetettava siten, että se on viimeistään kymmenen kuukautta tällaisen hakemuspyynnön julkaisemisesta.

Hakemuspyynnön mukaisesti jätetyssä hakemuksessa on esitettävä pääpiirteittäin se ohjelma, joka ehdokaskaupungin on tarkoitus toteuttaa kyseisenä vuonna.

2. Kyseisen jäsenvaltion on toimitettava hakemukset komissiolle tiedoksi.

6 artikla

Valintalautakunta

1. Ehdokaskaupunkien hakemusten arvioimiseksi kunkin kyseisen jäsenvaltion osalta on perustettava valintalautakunta. Kukin lautakunta suosittelee yhtä kaupunkia valittavaksi kyseisestä jäsenvaltiosta.

2. Kussakin valintalautakunnassa on 13 jäsentä, joista Euroopan unionin toimielimet nimeävät seitsemän 4 kohdassa esitetyn mukaisesti. Asianomainen jäsenvaltio nimeää muut kuusi jäsentä komissiota kuullen. Sen jälkeen kyseinen jäsenvaltio asettaa valintalautakunnan. Lautakunta valitsee puheenjohtajansa niistä henkilöistä, jotka Euroopan parlamentti, neuvosto, komissio ja alueiden komitea ovat nimenneet.

3. Valintalautakunnan jäsenten on oltava riippumattomia asiantuntijoita, joihin ei liity hakemuksen esittäneitä kaupunkeja koskevia eturistiriitoja ja joilla on merkittävää kokemusta ja asiantuntemusta kulttuurialalta, kaupunkien kulttuuritarjonnan kehittämisestä tai Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman järjestämisestä.

4. Euroopan unionin toimielimet nimeävät valintalautakuntien jäsenet kolmeksi vuodeksi seuraavasti: Euroopan parlamentti kaksi, neuvosto kaksi, komissio kaksi ja alueiden komitea yhden. Poikkeuksena on tämän päätöksen ensimmäinen voimassaolovuosi, jonka aikana komissio nimeää kaksi asiantuntijaa vuodeksi, Euroopan parlamentti kaksi asiantuntijaa kahdeksi vuodeksi, neuvosto kaksi asiantuntijaa kolmeksi vuodeksi ja alueiden komitea yhden asiantuntijan kolmeksi vuodeksi.

7 artikla

Esivalinta

1. Kunkin kyseisistä jäsenvaltioista on kutsuttava koolle 6 artiklassa tarkoitettu valintalautakunta esivalintakokousta varten viimeistään viisi vuotta ennen tapahtuman suunniteltua alkamista.

2. Valintalautakunnan on 4 artiklassa säädettyjen perusteiden mukaisesti arvioitava niiden kaupunkien hakemukset, jotka ovat vastanneet hakemuspyyntöön.

Lautakunnan on päästävä sopimukseen esivalinnan läpäisseiden ja lisätarkasteluun pääsevien ehdokaskaupunkien luettelosta, ja sen on annettava kertomus ehdokaskaupunkien hakemuksista sekä suosituksia esivalinnan läpäisseille ehdokaskaupungeille.

3. Valintalautakunnan on toimitettava kertomuksensa asianomaiselle jäsenvaltiolle ja komissiolle. Kukin asianomaisista jäsenvaltioista hyväksyy virallisesti valintalautakunnan kertomukseen perustuvan esivalintaluettelon.

8 artikla

Lopullinen valinta

1. Esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien on täydennettävä hakemuksiaan ja toimitettava ne kyseisille jäsenvaltioille, jotka toimittavat ne edelleen komissiolle.

2. Kunkin kyseisistä jäsenvaltioista on lopullista valintaa varten kutsuttava koolle asiaankuuluva valintalautakunta yhdeksän kuukauden kuluttua esivalintakokouksesta.

3. Valintalautakunnan on arvioitava esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien täydennettyjä ohjelmia tämän toiminnan perusteiden sekä lautakunnan esivalintakokouksessaan antamien suositusten mukaisesti.

4. Valintalautakunnan on annettava kertomus esivalinnan läpäisseiden ehdokaskaupunkien ohjelmista ja suositus yhden kaupungin esittämisestä kyseisessä jäsenvaltiossa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.

Kertomukseen on sisällytettävä myös valitulle kaupungille suunnattuja suosituksia kyseiseen vuoteen mennessä edellytettävistä edistymisestä ja tehtävistä järjestelyistä, jos neuvosto valitsee kaupungin Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.

Kertomus on toimitettava kyseiselle jäsenvaltioille ja komissiolle. Se on julkaistava komission Internet-sivustolla.

9 artikla

Nimeäminen

1. Kunkin kyseisistä jäsenvaltioista on esitettävä yhtä kaupunkia Euroopan kulttuuripääkaupungiksi ja ilmoitettava siitä Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja alueiden komitealle viimeistään neljä vuotta ennen tapahtuman suunniteltua alkamista.

Esitykseen on liitettävä sen perustelu, joka pohjautuu valintalautakunnan kertomuksiin.

Esityksessä on otettava huomioon valintalautakunnan antamat suositukset.

2. Euroopan parlamentti voi antaa komissiolle lausunnon kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun kyseisten jäsenvaltioiden esittämistä kaupungeista on saatu tieto.

3. Neuvosto nimeää komission suosituksesta, joka on laadittu Euroopan parlamentin lausunto ja valintalautakunnan kertomuksiin pohjautuvat perustelut huomioon ottaen, asianomaiset kaupungit virallisesti Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi siksi vuodeksi, joksi niitä on esitetty.

10 artikla

Seuranta- ja neuvoa-antava lautakunta

1. Perustetaan seuranta- ja neuvoa-antava lautakunta seuraamaan toiminnan tavoitteiden ja perusteiden toteuttamista ja tarjoamaan Euroopan kulttuuripääkaupungeille tukea ja ohjausta siitä lähtien, kun ne on nimetty Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi, siihen saakka, kunnes tapahtuma alkaa.

2. Lautakunta koostuu seitsemästä asiantuntijasta, jotka Euroopan parlamentti, neuvosto, komissio ja alueiden komitea nimeävät 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Lisäksi asianomainen jäsenvaltio voi nimetä tähän lautakuntaan tarkkailijan.

3. Asianomaiset kaupungit toimittavat komissiolle edistymiskertomukset viimeistään kolme kuukautta ennen lautakunnan kokouksia.

4. Komissio kutsuu koolle lautakunnan ja asianomaisen kaupungin edustajat. Lautakunta kutsutaan koolle kahdesti neuvomaan tapahtuman valmistelussa ja arvioimaan valmisteluja pyrkimyksenä auttaa kaupunkeja kehittämään laadukkaita ohjelmia, joissa on vahva eurooppalainen ulottuvuus. Lautakunnan ensimmäinen kokous pidetään viimeistään kaksi vuotta ennen tapahtumaa; toinen kokous pidetään viimeistään kahdeksan kuukautta ennen tapahtumaa.

5. Kunkin kokouksen jälkeen lautakunta antaa tapahtuman valmisteluvaiheesta ja tarvittavista toimenpiteistä kertomuksen. Kertomuksissa kiinnitetään erityistä huomiota tapahtuman eurooppalaiseen lisäarvoon 4 artiklassa määriteltyjen perusteiden ja valintalautakunnan sekä seuranta- ja neuvoa-antavan lautakunnan kertomuksissaan antamien suositusten mukaisesti.

6. Kertomukset toimitetaan komissiolle ja kyseisille kaupungeille ja jäsenvaltioille. Ne julkaistaan myös komission Internet-sivustolla.

11 artikla

Palkinto

Seuranta- ja neuvoa-antavan lautakunnan kertomuksen perusteella, jonka tämä laatii 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun toisen kokouksensa jälkeen, komissio myöntää nimetyille kaupungeille Melina Mercourin nimeä kantavan rahapalkinnon, mikäli ne täyttävät 4 artiklassa määritellyt perusteet ja ovat panneet täytäntöön valintalautakunnan sekä seuranta- ja neuvoa-antavan lautakunnan suositukset. Palkinto myönnetään täysimääräisenä viimeistään kolme kuukautta ennen asianomaisen vuoden alkua.

12 artikla

Arviointi

Vuosittain komissio varmistaa edellisen vuoden Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuman tulosten ulkoisen ja riippumattoman arvioinnin tässä päätöksessä säädettyjen toiminnan tavoitteiden ja perusteiden mukaisesti.

Komissio toimittaa tätä arviointia koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja alueiden komitealle Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaa seuraavan vuoden loppuun mennessä.

13 artikla

Kumoaminen

Kumotaan päätös N:o 1419/1999/EY. Päätöstä sovelletaan kuitenkin edelleen kaupunkeihin, jotka on nimetty vuosien 2007, 2008 ja 2009 Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi.

14 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän päätöksen 10 artiklassa säädetty seurantaprosessi koskee kaupunkeja, jotka on päätöksen N:o 1419/1999/EY mukaisesti nimetty Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi vuodeksi 2010. Komissio myöntää nimetyille kaupungeille palkinnon tämän päätöksen 11 artiklan mukaisesti.

2. Poikkeuksena siihen, mitä 3–9 artiklassa säädetään, vuosien 2011 ja 2012 Euroopan kulttuuripääkaupunkien esittämistä koskee seuraava päätöksentekomenettely:

1) Jäsenvaltioiden kaupunkeja nimetään Euroopan kulttuuripääkaupungeiksi liitteen mukaisesti.

2) Kunkin jäsenvaltion on liitteen mukaisesti esitettävä yhtä tai useampaa kaupunkia Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja alueiden komitealle.

3) Esitys on tehtävä viimeistään neljä vuotta ennen kyseisen tapahtuman suunniteltua alkamista, ja siihen voidaan liittää kyseisen jäsenvaltion antama suositus.

4) Komissio kokoaa vuosittain valintalautakunnan, jonka tehtävänä on laatia kertomus tehdystä esityksestä tai tehdyistä esityksistä tämän toiminnan tavoitteet ja erityispiirteet huomioon ottaen.

5) Valintalautakunta koostuu seitsemästä johtavasta riippumattomasta henkilöstä, jotka ovat kulttuurialan asiantuntijoita ja joista Euroopan parlamentti nimittää kaksi, neuvosto kaksi, komissio kaksi ja alueiden komitea yhden.

6) Valintalautakunta toimittaa kertomuksensa komissiolle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

7) Euroopan parlamentti voi antaa komissiolle lausunnon tehdystä esityksestä tai tehdyistä esityksistä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun kertomus on saatu.

8) Neuvosto nimeää Euroopan parlamentin lausunnon ja valintalautakunnan kertomuksen perusteella annetusta komission suosituksesta asianomaisen kaupungin virallisesti Euroopan kulttuuripääkaupungiksi siksi vuodeksi, joksi sitä on esitetty.

3. Poiketen siitä, mitä 4 artiklassa säädetään, päätöksen N:o 1419/1999/EY 3 artiklan ja liitteen II mukaisia perusteita sovelletaan vuosien 2010, 2011 ja 2012 Euroopan kulttuuripääkaupunkeihin, ellei asianomainen kaupunki päätä perustaa ohjelmaansa tämän päätöksen 4 artiklan mukaisiin perusteisiin.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2007, lukuun ottamatta 5 artiklaa, jota sovelletaan 23 päivästä marraskuuta 2006.

Tehty Strasbourgissa 24 päivänä lokakuuta 2006.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
J. BORRELL FONTELLES	P. LEHTOMÄKI

LIITE

Euroopan kulttuuripääkaupungin esittämisjärjestys [1]

2007	Luxemburg	Romania [1]
2008	Yhdistynyt kuningaskunta	
2009	Itävalta	Liettua
2010	Saksa	Unkari
2011	Suomi	Viro
2012	Portugali	Slovenia
2013	Ranska	Slovakia
2014	Ruotsi	Latvia
2015	Belgia	Tšekin tasavalta
2016	Espanja	Puola
2017	Tanska	Kypros
2018	Alankomaat	Malta
2019	Italia	Bulgaria [2]

[1] Päätöksen N:o 1419/1999/EY ehtojen mukaisesti romanialainen Sibiun kaupunki nimettiin vuoden 2007 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.
[2] Bulgaria osallistuu vuoden 2019 Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumaan edellyttäen, että se liittyy Euroopan unioniin.

[1] Irlanti sai esittää "Euroopan kulttuuripääkaupunkia" vuonna 2005 ja Kreikka vuonna 2006.